

رزومه علمی دکتر علی افضلی^۱ (تا: پایان بهار ۱۴۰۱)

عضو هیئت علمی مؤسسه پژوهشی «حکمت و فلسفه ایران» (بازنشسته در سال ۱۳۹۸، با رتبه استاد تمام)

تحصیلات دانشگاهی

- ۱- دکتری: رشته فلسفه (دانشگاه تهران، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه فلسفه، ۱۳۶۷-۱۳۷۴)
- ۲- کارشناسی ارشد: رشته فلسفه (دانشگاه تهران، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه فلسفه، ۱۳۶۴-۱۳۶۷)
- ۳- کارشناسی: رشته ریاضیات (و برنامه نویسی کامپیوتر)، (مدرسه عالی ریاضیات و مدیریت اقتصادی کرج، ۱۳۵۳-۱۳۵۷)

پایان نامه‌ها

- ۱- دکتری: ترجمه و شرح (دسته چهارم تا هفتم) «اعتراضات و پاسخها» اثر دکارت (استاد راهنما: دکتر احمد احمدی)
- ۲- کارشناسی ارشد: ترجمه و شرح (دسته اول تا سوم) «اعتراضات و پاسخها» اثر دکارت (استاد راهنما: دکتر احمد احمدی)

تحصیلات آزاد فلسفی

افزون بر تحصیل دروس فلسفه اسلامی در دانشگاه نزد استادان برجسته‌ای مانند دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی، دروس فلسفی، به ویژه فلسفه اسلامی را (به صورت خصوصی) نیز (از سال ۱۳۵۴ تا سال‌ها پس از انقلاب) نزد استادان برجسته فلسفه دانشگاه و حوزه علمیه تحصیل کرده‌ام که عبارتند از: دکتر مهدی حائری یزدی، دکتر سید مصطفی محقق داماد، استاد جعفر سبحانی

فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در موضوعات:

کلام و عقاید اسلامی، فلسفه اسلامی، عرفان اسلامی، فلسفه غرب (به ویژه فلسفه دکارت)، فلسفه و کلام تطبیقی، فلسفه دین و کلام جدید

تدریس‌ها در دانشگاه

^۱. نام خانوادگی اینجانب قبلاً «موسایی افضلی» بوده، که در بعضی آثار چاپ شده آمده است، ولی بعداً به «افضلی» تغییر یافت.

مقطع کارشناسی: معارف اسلامی، اخلاق و تربیت اسلامی، مبانی عرفان و تصوف اسلامی، عین القضاة، متون رمزی عرفانی (عقل سرخ، آواز پر جبرئیل و...)، کلیات و مبانی فلسفه، علم النفس، آشنایی با علوم اسلامی (کلام، فلسفه، عرفان)، کلام و عقاید اسلامی (خدا شناسی، نبوت و امامت، معاد)، کلام جدید و فلسفه دین، متون فلسفی به زبان انگلیسی، تاریخ فلسفه اسلامی، انسان شناسی (در فرهنگ اسلامی)، کلام تطبیقی، و...

مقطع کارشناسی ارشد: علم النفس، کلام و عقاید اسلامی (توحید در قرآن و حدیث، عدل الاهی در قرآن و حدیث)، متون فلسفی به زبان انگلیسی، فلسفه غرب، فلسفه دکارت، فلسفه تطبیقی، فلسفه اسلامی، مبانی احتجاج و مناظره در قرآن و حدیث، و...

مقطع دکتری: فلسفه دکارت، فلسفه تطبیقی، انسان شناسی (در رشته کلام امامیه)، انسان شناسی تطبیقی، نفس و بدن، سمینار آزاد فلسفی، جهان شناسی (در رشته کلام امامیه)، و....

کلاس های آزاد (در مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران)

- ۱) سلسله دروس «برزخ و معاد» (چهل جلسه) - لوح فشرده این دروس در کتابفروشی «مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران» موجود است.
- ۲) سلسله دروس «جهان شناسی تطبیقی»، مبحث معرفه الله (جلسات ۱ تا ۳۰) - لوح فشرده این دروس در کتابفروشی «مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران» موجود است.
- ۳) سلسله دروس «جهان شناسی تطبیقی»، مبحث «حدوث و قدم جهان» (جلسات ۳۱ تا ۳۸) - لوح فشرده این دروس به زودی به وسیله «مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران» منتشر خواهد شد.
- ۴) سلسله دروس «جهان شناسی تطبیقی»، مبحث «حکمت آفرینش انسان و جهان» (جلسات ۳۹ تا ۶۴) - لوح فشرده این دروس به زودی به وسیله «مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران» منتشر خواهد شد.
- ۵) سلسله دروس «جهان شناسی تطبیقی»، مبحث «جبر و اختیار» (جلسات ۶۵ تا ۷۸) - لوح فشرده این دروس به زودی به وسیله «مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران» منتشر خواهد شد.
- ۶) سلسله دروس «جهان شناسی تطبیقی»، مبحث «قضا و قدر - بدها» (جلسات ۷۹ تا ۹۴) - لوح فشرده این دروس به زودی به وسیله «مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران» منتشر خواهد شد.

تولید و ارائه دروس مجازی «کلام و عقاید»

این دروس با عناوین «کلام و عقاید» (در طول سال های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۵) به صورت مجازی در دانشگاه قرآن و حدیث (پردیس تهران) به وسیله اینجانب، تولید و ارائه شده است و شامل مباحث «نبوت، امامت، مهدویت» (در دوره کارشناسی) و «توحید در قرآن و حدیث» (در دوره کارشناسی ارشد) بوده است.

تذکر: فایل ها و نرم افزار جزوات و تدریس شفاهی این دروس، در آن دانشکده موجود است، که اکنون از سوی مؤلف با ویرایش جدید و اضافات بسیار، برای چاپ به صورت کتاب، در مراحل پایانی تألیف است و به توفیق الهی در آینده

نزدیک، چاپ و منتشر خواهد شد. همچنین جلسات مجازی ارائه این دروس (پاسخ به پرسش‌های دانشجویان این دروس)، در طول سال‌های مزبور به صورت مستمر تشکیل شده است و فایل‌های ضبط‌شده اغلب آنها نزد استاد اصلی موجود است.

راهنمایی، مشاوره و داوری پایان‌نامه‌ها (در مقاطع: کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری)
 جمعاً بیش از ۵۰ پایان‌نامه

کتاب‌های چاپ شده

- ۱) معارف اسلامی ۱، تهران، دانشگاه پیام نور، چاپ اول: ۱۳۶۹ (حدود بیست و پنج بار تجدید چاپ)
- ۲) کلام ۱ (شرح باب حادی عشر)، تهران، دانشگاه پیام نور، چاپ اول: ۱۳۷۵ (بیش از هفده بار تجدید چاپ)
- ۳) ترجمه و شرح کتاب "اعتراضات و پاسخ‌ها"، اثر دکارت، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ اول: ۱۳۸۴ (برنده جایزه به عنوان کتاب برگزیده سال ۱۳۸۵ جمهوری اسلامی ایران)، چاپ چهارم، ۱۳۹۹
- ۴) ترجمه "فرهنگ فلسفه دکارت" اثر جان کاتینگم، تهران، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۹۰، (اثر برگزیده در بیستمین دوره جایزه کتاب فصل، بهار ۱۳۹۱)
- ۵) برهان وجودی (ontological argument) در فلسفه غرب و فلسفه اسلامی، تهران، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۹۶
- ۶) «عالم ذرّ و عوالم پیش از دنیا» از دیدگاه ادیان و آیین‌ها، به اهتمام و نظارت علمی علی افضلی، مجموعه مقالات همایش «عالم ذرّ و عوالم پیش از دنیا» از دیدگاه ادیان و آیین‌ها، تهران، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۴۰۰

کتاب‌های آماده چاپ، و یا در دست تألیف و تدوین

- ۱) عوالم ذرّ، و پاسخ به پرسش‌ها و اشکالات منکران (در حال اتمام)
- ۲) توحیدشناسی (نسخه یک جلدی) (در حال اتمام)
- ۳) معصوم‌شناسی (نبوت، امامت، مهدویت) (در حال اتمام)
- ۴) اختیار و علّیت (در دست تألیف)
- ۵) مجموعه چند مقاله و سخنرانی (چند جلد) (در دست تدوین)

مقالات فردی (در مجلات علمی - پژوهشی، علمی - ترویجی، تخصصی، مجموعه مقالات، و ...)

- ۱) (سلسله مقالات) پاراسایکولوژی تطبیقی (شش مقاله)، تهران، مجله «برگ سبز»، از سال ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۷

- (۲) مبانی فلسفه دکارت به روش هندسی، شریعة خرد (یادنامه مرحوم علامه محمدتقی جعفری)، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۷۶
- (۳) مجردات از نظر فلسفه و کلام و وحی، مهدوی نامه (یادنامه مرحوم دکتر یحیی مهدوی)، تهران، انتشارات هرمس، ۱۳۷۸
- (۴) قضا و قدر، دانشنامه امام علی ۷، ۱۲ جلد، جلد دوم، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۰ (این مقاله، امتیاز عالی در این مجموعه مقالات گرفته است).
- (۵) در فلسفه دکارت، واژه "Objective" به معنای ذهنی است نه عینی، نشریه علمی پژوهشی دانشکده ادبیات و علوم انسانی (دانشگاه تبریز، شماره تخصصی فلسفه)، تابستان ۱۳۸۳، سال ۴۷، شماره مسلسل ۱۹۱
- (۶) برهان "علامت صنعتی" در فلسفه دکارت، فصلنامه علمی پژوهشی «فلسفه» (دانشگاه تهران - دانشکده ادبیات و علوم انسانی)، پاییز و زمستان ۱۳۸۳
- (۷) نقد و بررسی دیدگاه کانت درباره برهان وجودی، فصلنامه علمی پژوهشی «فلسفه» (دانشگاه تهران - دانشکده ادبیات و علوم انسانی)، بهار و تابستان ۱۳۸۴
- (۸) برهان وجودی از نظر لایب نیتس و مرحوم آیت الله غروی اصفهانی (کمپانی)، مجموعه مقالات منتخب دومین همایش جهانی حکیم صدرا (خرداد ۱۳۸۳)، جلد سوم (حکمت متعالیه و مکاتب دیگر)، تهران، بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۶
- (۹) معرفت تنزیهی و تشبیهی خداوند، فصلنامه علمی پژوهشی «پژوهش های فلسفی کلامی»، سال ۹، شماره ۱، پاییز ۱۳۸۶ (تذکر: این مقاله در روی جلد مجله، بی اجازه و برخلاف نظر مؤلف، با عنوان «معرفت سلبی، تنها راه نیل به شناخت صفات خدا» درج شده است)
- (۱۰) راه حل فیلسوفان اسلامی در مسأله رابطه نفس و بدن، فصلنامه علمی پژوهشی «فلسفه» (دانشگاه تهران، دانشکده ادبیات و علوم انسانی)، سال ۳۵، شماره ۳، پاییز ۱۳۸۶
- (۱۱) نقد و بررسی نظریه فیلسوفان اسلامی در مسأله رابطه نفس و بدن، فصلنامه علمی پژوهشی «فلسفه» (دانشگاه تهران، دانشکده ادبیات و علوم انسانی)، سال ۳۶، شماره ۲، تابستان ۱۳۸۷
- (۱۲) پاسخ به اشکالات کلامی و فلسفی درباره عالم ذر، فصلنامه علمی پژوهشی «فلسفه دین»، دارای درجه ISC (دانشگاه تهران، پردیس قم)، سال ششم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۸۸
- (۱۳) تبیین فرازی دشوار از نهج البلاغه: سیلان روح پیامبر ۶ در دست حضرت علی ۷، فصلنامه علمی پژوهشی «علوم حدیث»، دارای ضریب تأثیر IF از پایگاه علوم جهان اسلام (ISC)، شهر ری (دانشکده علوم حدیث)، شماره ۵۵، بهار ۱۳۸۹
- (۱۴) ماده، زمان و مکان در عوالم پس از مرگ، مجله علمی پژوهشی «پژوهش دینی» (ویژه نامه همایش فرجام شناسی)، دارای درجه ISC، پاییز و زمستان ۱۳۸۹، شماره ۲۱
- (۱۵) گزارش مترجم: فرهنگ فلسفه دکارت، ماهنامه تخصصی «کتاب ماه فلسفه»، شماره ۴۵، خرداد ۱۳۹۰
- (۱۶) در ماهیت آلم، و این که آیا آلم شرّ بالذات است یا شرّ بالعرض، فصلنامه علمی پژوهشی «فلسفه» (دانشگاه تهران - دانشکده ادبیات و علوم انسانی)، بهار و تابستان ۱۳۹۰، شماره ۱

- ۱۷) اقسام بدن انسان و نقش آنها در دنیا، برزخ و قیامت، فصلنامه علمی پژوهشی «علوم حدیث»، دارای ضریب تأثیر IF از پایگاه علوم جهان اسلام (ISC)، شهر ری (دانشکده علوم حدیث)، سال ۱۶، بهار و تابستان ۱۳۹۰، شماره ۵۹ و ۶۰
- ۱۸) نقد نظریه عدمی بودن شرور، فصلنامه علمی پژوهشی «فلسفه دین»، دارای درجه ISC، (دانشگاه تهران - دانشکده پردیس قم)، شماره ۱۰، تابستان ۱۳۹۰
- ۱۹) آفرینش انسان در آموزه‌های اسلامی و نسبت آن با نظریه تکامل، مجله علمی پژوهشی «پژوهشنامه فلسفه دین (نامه حکمت)»، دارای درجه ISC همراه با ضریب تأثیر، تهران (دانشگاه امام صادق ۷)، دانشکده الهیات، معارف اسلامی و ارشاد)، شماره ۲۰، پاییز و زمستان ۱۳۹۱
- ۲۰) نگرشی تطبیقی به آموزه منجی موعود در کتاب مقدس و متون اسلامی، فصلنامه تخصصی «پژوهشی در ادیان جهان» (مرکز پژوهش ادیان جهان)، شماره ۱، تابستان ۱۳۹۱
- ۲۱) دیدگاه دکتر مهدی حائری یزدی درباره برهان وجودی در فلسفه غرب، دو فصلنامه علمی پژوهشی «جاویدان خرد» (مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران)، شماره ۲۱، بهار و تابستان ۱۳۹۱، نمایه شده در پایگاه ISC
- ۲۲) شرح و بررسی تقریر حکیم غروی اصفهانی از برهان وجودی و انتقادات مهدی حائری یزدی به آن، دو فصلنامه علمی پژوهشی «حکمت معاصر» (پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی)، شماره ۶، پاییز و زمستان ۱۳۹۱
- ۲۳) مهدویت از دیدگاه اهل سنت و وهابیت، فصلنامه تخصصی «پژوهشی در ادیان جهان»، (مرکز پژوهش ادیان جهان)، تهران، شماره ۳، بهار ۱۳۹۲
- ۲۴) بررسی دیدگاه آیت الله جوادی آملی درباره برهان وجودی، فصلنامه علمی پژوهشی «حکمت معاصر» (پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی)، تهران، شماره ۸، تابستان ۱۳۹۲
- ۲۵) دیدگاه نورمن ملکوم درباره براهین وجودی آنسلم، سالک حکمت (ارج نامه استاد دکتر غلامرضا اعوانی) (مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران)، تهران، ۱۳۹۲
- ۲۶) نقد و بررسی نورمن ملکوم از انتقادات کانت به برهان وجودی (ارج نامه استاد دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی) (مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران)، تهران، ۱۳۹۲
- ۲۷) پیشینه برهان وجودی در فلسفه غرب و بررسی انتقادات دکتر مهدی حائری بر تقریر مرحوم غروی اصفهانی از برهان وجودی، قم، «خبرنامه مجمع عالی حکمت اسلامی»، شماره ۲۹، سال ششم، بهمن و اسفند ۱۳۹۲، نشست علمی «برهان وجودی در اندیشه اسلامی» (جلسه اول)
- ۲۸) دلایل عقلی ضرورت بعثت پیامبران (بخش اول: تعلیم حکمت و دانش)، فصلنامه تخصصی «پژوهش در ادیان جهان» (مرکز پژوهش ادیان جهان)، تهران، سال سوم، شماره پنجم، بهار ۱۳۹۳
- ۲۹) بررسی نقدهای فلاسفه غرب - به ویژه کانت - بر برهان وجودی، قم، «خبرنامه مجمع عالی حکمت اسلامی»، شماره ۳۴، سال هفتم، آذر و دی ۱۳۹۳، نشست علمی «برهان وجودی در اندیشه اسلامی» (جلسه دوم)

- ۳۰) جایگاه نفس و بدن در عوالم ذرّ، مجموعه مقالات همایش بین المللی «آموزه‌های دینی و مسئله نفس و بدن»، ج ۶ (نفس و بدن، پیش و پس از مرگ)، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، زمستان ۱۳۹۳
- ۳۱) دلایل عقلی ضرورت بعثت پیامبران (بخش دوم: تزکیه و تربیت اخلاقی، رفع اختلاف، و عمل به رضای الهی)، فصلنامه تخصصی «پژوهشی در ادیان جهان» (مرکز پژوهش ادیان جهان)، تهران، سال چهارم، شماره هشتم، زمستان ۱۳۹۴
- ۳۲) نقد و بررسی مبانی اثبات وجود رابط، مجله علمی پژوهشی «حکمت صدرایی»، دانشگاه پیام نور، سال چهارم، شماره دوم، بهار و تابستان ۱۳۹۵
- ۳۳) فارابی، نراقی، و غروی، مبتکران برهان وجودی در حکمت اسلامی، مجله علمی پژوهشی «جاویدان خرد» (مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران)، تهران، شماره ۲۹، بهار و تابستان ۱۳۹۵
- ۳۴) کانت و «برهان و جودی»، مجموعه مقالات «ارج نامه استاد دکتر احمد احمدی» (فیلسوف نظر و عمل)، تهران، «مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران» و «دانشگاه تربیت مدرس»، ۱۳۹۵
- ۳۵) توضیح و بررسی دیدگاه کانت درباره براهین خداشناسی، پژوهش در ادیان جهان (مرکز پژوهش ادیان جهان)، تهران، پاییز و زمستان ۱۳۹۵
- ۳۶) عالم ذرّ؛ واقعی یا سمبلیک، مشعل معرفت، ج ۲ (ارج نامه آیت الله سید جعفر سیدان)، قم، مؤسسه معارف اهل بیت، ۱۳۹۵
- ۳۷) شرح و نقد دیدگاه ملاصدرا درباره آموزه و حیاتی «رجعت»، دو فصلنامه علمی پژوهشی «جاویدان خرد» (مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران)، تهران، شماره ۳۴، پاییز و زمستان ۱۳۹۷
- ۳۸) تحلیل و نقادی «تفسیر جبرگرایانه ملاصدرا از دو آیه قرآن»، حکیم پارسا (یادمان استاد حجت الاسلام و المسلمین دکتر احمد احمدی)، تهران، «سازمان سمت» و «مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران»، ۱۳۹۸
- ۳۹) هستی و چیستی «عالم ذرّ»، مجموعه مقالات همایش «عالم ذرّ و عوالم پیش از دنیا» از دیدگاه ادیان و آیین‌ها، تهران، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۴۰۰
- ۴۰) نقد نظریه حضوری بودن علم خداوند از دیدگاه عقل و نقل (مقاله علمی - پژوهشی)، تهران، مجله علمی «سفینه»، شماره ۷۴، بهار ۱۴۰۱.
- ۴۱) تبیین و تحلیل دیدگاه ملاصدرا درباره عالم ذرّ و تقدم نفس بر بدن، ملاصدرا و جهان اسلام (یادگارنامه آیت الله سیدمصطفی محقق داماد)، جلد اول، تهران، انتشارات طرح نو (تذکر: چاپ این مجموعه مقالات، فعلاً به تعویق افتاده است)

مقالات مشترک (با دانشجویان) در مجلات علمی - پژوهشی، علمی - ترویجی، تخصصی، و ISI

- (۴۲) تحلیل و بررسی رویکرد توماس آکوئینی به برهان صدیقین ابن سینا، فصلنامه علمی پژوهشی «قبسات» (پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی)، شماره ۶۵، پاییز ۱۳۹۱، نام همکار: اصغر پوربهرامی و ...
- (۴۳) معیاری برای تمایز مواد ثلاث منطقی از وجوب و امکان فلسفی، فصلنامه علمی پژوهشی «معرفت فلسفی»، سال ۱۱، شماره اول، پاییز ۱۳۹۲، نام همکار: اصغر پوربهرامی و ...
- (۴۴) آثار محبت به ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) در زمان غیبت، فصلنامه تخصصی «کتاب و سنت» (دانشگاه قرآن و حدیث - پردیس تهران)، زمستان ۱۳۹۲، شماره ۱، نام همکار: زهرا حسام محمدی
- (۴۵) غده صنوبری دکارت: مقرر برای روح، دو فصلنامه علمی پژوهشی «فلسفه» (دانشگاه تهران، دانشکده ادبیات و علوم انسانی)، سال ۴۲، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۹۳، نام همکار: مریم عبدخدایی
- (۴۶) بررسی استدلال‌ها و مباحث کلامی علامه حلی درباره هویت انسان در قیامت و امکان اعاده ی معدوم، دو فصلنامه علمی پژوهشی «جستارهای فلسفه دین» (انجمن علمی فلسفه دین ایران)، تهران، نیمسال اول ۱۳۹۳، شماره ۷، نام همکار: مریم شادی (تذکر: این نشریه به صورت الکترونیک در پایگاه www.Journal.philor.org چاپ شده است).
- (۴۷) تشکیک و تشابه وجود نزد ابن سینا و توماس آکوئیناس، فصلنامه علمی پژوهشی «معرفت فلسفی»، بهار ۱۳۹۶، نام همکار: اصغر پوربهرامی و ...
- (۴۸) بررسی تطبیقی تاریخ پیدایش انسان در زمین از نظر علم و آموزه‌های قرآنی و حدیثی، مجله علمی پژوهشی «پژوهش‌های علم و دین» (پژوهشگاه علوم انسانی)، دوره ۶، شماره ۱۲، پاییز و زمستان ۱۳۹۴، نام همکار: محمد علی دولت
- (۴۹) تبیین و نقد و بررسی دیدگاه عارفان وحدت وجودی درباره هدف آفرینش، مجله علمی پژوهشی «پژوهشنامه فرهنگ و تمدن اسلامی (تحقیقات اسلامی سابق)» (پژوهشگاه علوم انسانی)، تهران، سال ۲۲، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۹۴، نام همکار: مرجان درستی مطلق
- (۵۰) گونه‌شناسی روح‌های انسان از دیدگاه آیات و روایات، فصلنامه تخصصی «کتاب و سنت» (دانشگاه قرآن و حدیث - پردیس تهران)، سال هفتم، تابستان ۱۳۹۴، نام همکار: زینب هادی
- (۵۱) نقد و بررسی استدلال‌های مبتنی بر امتناع تعطیل و تناسخ در نفی تقدم نفس بر بدن، فصلنامه علمی پژوهشی «پژوهش‌های اعتقادی کلامی» (دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه گروه معارف اسلامی)، زمستان ۱۳۹۴، نام همکار: مجتبی اعتمادی نیا
- (۵۲) واکاوی و نقد ادله عرفا درباره هدف آفرینش، مجله علمی پژوهشی «معرفت کلامی»، سال هفتم، پاییز و زمستان ۱۳۹۵، نام همکار: مرجان درستی مطلق
- (۵۳) نظریه «حیّ متألّه» در سنجهی آموزه‌های قرآن و عترت، مجله علمی پژوهشی «اندیشه دینی»، تابستان ۱۳۹۶، محمدعلی دولت
- (۵۴) عوالم پیشین در روایات اهل بیت، تحقیقات کلامی، قم، تابستان ۱۳۹۶، نام همکار: محمدرضا آرمیون
- (۵۵) دلایل تجرد نفس از دیدگاه خواجه طوسی و ارزیابی ادله آن، مجله علمی ترویجی «مطالعات فقهی و فلسفی»، قم، تابستان ۱۳۹۶، سال ۸، شماره ۳۰، نام همکار: محمود شکری و ...

- ۵۶) بررسی انتقادی ادله عقلی ملارجبعلی تبریزی بر اشتراک لفظی وجود، دوفصلنامه علمی پژوهشی «حکمت صدرایی» (دانشگاه پیام نور)، تهران، دوره ۸، شماره ۲، بهار و تابستان ۱۳۹۹، شماره پیاپی ۱۶، نام همکار: جبار امینی و ...
- ۵۷) تبیین جایگاه وجودی و معرفتی عقل فعال از نظر ابن سینا و ملاصدرا، حکمت صدرایی (دانشگاه پیام نور)، تهران، اسفند ۱۴۰۰، دوره ۱۰- شماره ۱ (شماره پیاپی ۱۹)، نام همکار: زهرا حسام محمدی
- ۵۸) بررسی انتقادی ادله روایی تبریزی بر اشتراک لفظی وجود و نفی صفات الهی، مجله علمی- پژوهشی «جستارهایی در فلسفه و کلام» (دانشگاه فردوسی مشهد)، نام همکار: جبار امینی و ...، شهریور ۱۳۹۹، دوره ۵۲، شماره ۱ (شماره پیاپی ۱۰۴)
- ۵۹) جایگاه عقل در شناخت خدا، فصلنامه «سفینه»، گواهی زیر چاپ، نام همکار: زهره موسوی
- ۶۰) تبیین دیدگاه میرزا مهدی اصفهانی در خصوص مقام نورانی ائمه: به عنوان نخستین مخلوق، دوفصلنامه «امامت پژوهی»، قم، گواهی زیر چاپ، نام همکار: محمد محمدقلیان
- ۶۱) وجودشناسی در مکتب ابن عربی، نشریه علمی پژوهشی «پژوهش نامه مذاهب اسلامی» (دانشگاه ادیان و مذاهب)، قم، گواهی زیر چاپ، نام همکار: ابراهیم حنیف نیا
- ۶۲) بررسی تأثیر آموزه عالم ذر بر مباحث فقهی، آماده چاپ (در دست داوری)، نام همکار: قاسم شهری
عقل از دیدگاه قرآن و عترت و دلالت های آن در چگونگی تربیت انسانی، مطالعات قرآنی و فرهنگ اسلامی، نام همکار: محمدعلی دولت، و ... (در دست داوری).

63) Gendering the Human's Soul in Islamic Philosophy: Analytical Reading on Mulla Sadra, International Journal of Women's Research

مجله علمی پژوهشی: ژورنال بین المللی، مرکز مطالعات زنان، دانشگاه تهران، جلد ۳، شماره ۱، بهار و تابستان ۲۰۱۴
نام همکار: فاطمه قاسم پور

64) rebuilding Quality of Corpse in Resurrection and Returning from Shia and Sunni's Viewpoint, Environment Conservation Journal, Jan 24 2016, **ISI**

این مقاله به صورت الکترونیکی چاپ شده است. نام همکار: منیره فریدی خورشیدی

65) Aim of Creation from the Perspective of People of the Justice (Adlia) and Asharite Theologians, International Journal of Humanities and Cultural Studies (indexed in Thomson Reuters and Ebscohost), **ISI**, Tunisia, 20 august 2016 (۳۰ مرداد ۹۵)

نام همکار: زهرا حاجی ابراهیم زرگر

66) Review of the most important rational evidence for unity of existence, Herald NAMSCA 3, 2018, **ISI**

نام همکار: زهرا حاجی ابراهیم زرگر

67) An analysis of Fayyaz's viewpoint on whatness of soul, National Academy of
Managerial Staff of Culture and Arts Herald, **ISI**

گواهی زیر چاپ، نام همکار: منیره فریدی خورشیدی

68) Divine Presential Knowledge: An Evidence of Similarity, Revista Amazonia
Investiga, **ISI**

گواهی زیر چاپ، تاریخ گواهی: ۲۲ سپتامبر ۲۰۱۸، نام همکار: زهرا حاجی ابراهیم زرگر

تألیفات گروهی (با همکاری اعضای واحد «تحقیقات تجارت اسلامی»، مؤسسه مطالعات و

پژوهش‌های بازرگانی - وابسته به وزارت بازرگانی - در سال‌های ۱۳۶۰ تا ۱۳۶۳)

- ۱- کتابنامه اقتصاد اسلامی
- ۲- اقتصاد اسلامی در آئینه مطبوعات
- ۳- فهرست‌نامه اقتصاد اسلامی
- ۴- آداب تجارت و احکام معامله در اسلام
- ۵- احتکار در متون فقهی و روایی

تألیف سرفصل دروس رشته «کلام»

۱. طراحی و تدوین عناوین و سرفصل دروس مربوط به رشته کلام، در مقطع کارشناسی ارشد، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران
  ۲. طراحی و تدوین عناوین و سرفصل دروس مربوط به رشته کلام، در مقطع دکتری (با پنج گرایش: کلام اسلامی، فلسفه دین و مسائل جدید کلامی، یهود و مسیحیت، ادیان غیر ابراهیمی، کلام تطبیقی)، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران
- تذکر: رشته «کلام» به عنوان رشته‌ای مستقل در دانشگاه وجود نداشت، از این رو در سال ۱۳۷۴ دکتر مهدی گلشنی، ریاست «پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی» تدوین عناوین و سرفصل‌های دروس رشته «کلام» را برای نخستین بار در دو مقطع کارشناسی ارشد و دکتری، با گرایش‌های مختلف، به عهده اینجانب گذاشتند. بعد از تدوین آنها، سرانجام بعد از چند جلسه مشورتی، با حضور آقایان دکتر گلشنی، دکتر غلامرضا اعوانی، دکتر سید مصطفی محقق داماد، و دکتر شهرام پازوکی، و استفاده از نظرات و پیشنهادات آنان، دروس و سرفصل‌های این رشته، شکل نهایی یافت و به تصویب وزارت علوم رسید و از آن پس، سال‌ها است که رشته مستقل «کلام»، به ویژه در مقطع دکتری، با همین دروس و سرفصل‌ها در بعضی دانشگاه‌های کشور تدریس می‌شود.

سخنرانی در همایش‌ها و نشست‌های علمی

عناوین برخی از این سخنرانی‌ها عبارتند از:

۱. شرکت و گفتگوی علمی در سلسله جلسات «مجمع تحقیق پیرامون اقتصاد اسلامی» (به عنوان نماینده وزارت بازرگانی) (۱۳۶۱ - ۱۳۶۲)، به مدت یک سال تمام) با حضور و مشارکت و گفتگوی دیگر کارشناسان اقتصادی کشور، ریاست مجمع: مرحوم آیه الله سید منیرالدین حسینی شیرازی - مؤسسه برگزار کننده: آکادمی علوم اسلامی قم.
- تذکر: متن کامل گفتگوهای علمی این کارشناسان در تمام جلسات، به صورت جزوات در تیراژ محدود به چاپ رسیده و در اختیار کارشناسان جلسات قرار گرفت.
۲. چهارده سخنرانی با عنوان «پاراسایکولوژی تطبیقی»، درباره «پدیده‌های خارق العاده روحی از منظر علم و دین».
- تذکر: این سخنرانی‌ها در دهه‌های گذشته (حدود سال ۱۳۷۰) در دانشگاه تهران انجام شده و فایل‌های صوتی آنها نزد استاد افضلی موجود است. برخی از این جلسات به صورت سلسله مقاله در مجله «برگ سبز» چاپ شده است و مشخصات آن در بخش مقالات آمده است.
۳. «برهان وجودی از نظر لایب نیتس و مرحوم آیه الله غروی اصفهانی»، هشتمین همایش بزرگداشت ملاصدرا (دومین همایش بین‌المللی ملاصدرا)، خرداد ۱۳۸۳
- تذکر: این سخنرانی به صورت مقاله به چاپ رسیده است.
۴. سخنرانی در سلسله نشست‌های «نقد و اندیشه»، نشست اول: جایگاه عقل و نقل در فهم معارف اعتقادی (همراه با استادان دیگر: دکتر رضا برنجکار، و دکتر حمیدرضا آیت‌اللهی)، دانشگاه قرآن و حدیث (پردیس تهران)، ۱۳۸۸/۲/۹
۵. «نقد نظریه عدمیت شرور»، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۸۸/۹/۵
- تذکر: فایل صوتی این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است. متن کامل‌تر این سخنرانی نیز به صورت مقاله به چاپ رسیده است.
۶. «جایگاه نفس و بدن در عوالم ذر» در همایش بین‌المللی «آموزه‌های دینی و مسأله نفس و بدن، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، پژوهشکده فلسفه و کلام اسلامی، اسفند ۱۳۸۹
- تذکر: متن این سخنرانی به صورت مقاله به چاپ رسیده است.
۷. نشست «جایگاه دکارت در تاریخ فلسفه»، مؤسسه خانه کتاب (سرای دائمی اهل قلم)، ۸۹/۱۲/۱۰
- تذکر: در این نشست، مرحوم استاد دکتر احمد احمدی نیز شرکت و سخنرانی داشتند. متن سخنرانی دکتر احمدی و دکتر افضلی در ماهنامه تخصصی «کتاب ماه فلسفه»، شماره ۴۵، خرداد ۱۳۹۰، چاپ شده است.
۸. «آیا شرور، لازمه ذاتی عالم ماده‌اند؟»، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۹۰/۳/۵
- تذکر: فایل صوتی این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است.
۹. سخنرانی در «سلسله نشست‌های تخصصی مباحث اعتقادی»، نشست دهم، با عنوان: ارزیابی نظریه «سنخیت» (گزارش اول)، مشهد، مدرسه علوم دینی حضرت ولی عصر (عج)، ۱۳۹۱/۴/۲۲

- تذکر: فایل تصویری این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است.
۱۰. دو سخنرانی در سلسله نشست‌های «پاسخ به پرسش‌های کلامی و اعتقادی»، با عنوان: «عدل الهی و حکمت بلاها و مصائب در زندگی انسان»، جلسات اول و سوم، (همراه با دیگر استادان گروه کلام)، دانشگاه قرآن و حدیث (پردیس تهران)، سال ۱۳۹۱
- تذکر: جلسه دوم، بدون حضور استاد افضلی و با شرکت دیگر استادان گروه کلام برگزار شد. فایل‌های صوتی این نشست‌ها نزد استاد افضلی موجود است.
۱۱. «راه حلّ مسأله شُرور در آموزه‌های وحیانی اسلام»، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۹۱/۹/۲۰
- تذکر: فایل صوتی این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است.
۱۲. سخنرانی در «سلسله نشست‌های تخصصی مباحث اعتقادی»، نشست یازدهم، با عنوان: ارزیابی نظریه «سنخیت» (گزارش دوم)، مشهد، مدرسه علوم دینی حضرت ولی عصر (عج)، ۱۳۹۱/۹/۲۹
- تذکر: فایل تصویری این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است.
۱۳. دو سخنرانی در سلسله نشست‌های «پاسخ به پرسش‌های کلامی و اعتقادی»، با عنوان: «عالم دژ» (همراه با دیگر استادان گروه کلام)، دانشگاه قرآن و حدیث (پردیس تهران)، ۱۳۹۱/۱۱/۲۴ و ۱۳۹۲/۱/۲۷
- تذکر: فایل صوتی این سخنرانی‌ها نزد استاد افضلی موجود است.
۱۴. سخنرانی در نشست علمی «برهان وجودی در اندیشه اسلامی» (جلسه اول)، با عنوان: پیشینه برهان وجودی در فلسفه غرب و بررسی انتقادات دکتر مهدی حائری بر تقریر مرحوم غروی اصفهانی از برهان وجودی، قم، «مجمع عالی حکمت اسلامی»، ۱۳۹۲/۹/۲۱
- تذکر: نشانی متن پیاده شده این سخنرانی در بخش مقالات درج شده است.
۱۵. سخنرانی در نشست علمی «برهان وجودی در اندیشه اسلامی» (جلسه دوم)، با عنوان: بررسی نقدهای فلاسفه غرب، به ویژه کانت، بر برهان وجودی، قم، «مجمع عالی حکمت اسلامی»، ۱۳۹۳/۹/۶
- تذکر: نشانی متن پیاده شده این سخنرانی در بخش مقالات درج شده است.
۱۶. سخنرانی در «سلسله نشست‌های تخصصی مباحث اعتقادی»، نشست هجدهم، با عنوان: بررسی و نقد نظریه عرفانی «فاعلیت بالتجلی»، مشهد، مدرسه علوم دینی حضرت ولی عصر (عج)، ۱۳۹۵/۵/۱۴
- تذکر: فایل تصویری این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است.
۱۷. سخنرانی در نشست علمی «قضا و قدر» (در جمع دبیران مدعو)، با عنوان: قضا و قدر در آموزه‌های اسلامی، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۹۵/۸/۱۵
۱۸. سخنرانی در «سلسله نشست‌های تخصصی مباحث اعتقادی»، نشست نوزدهم، با عنوان: بررسی و نقد نظریه عرفانی «تجلی» (گزارش دوم)، مشهد، مدرسه علوم دینی حضرت ولی عصر (عج)، ۱۳۹۶/۲/۲۸
- تذکر: فایل تصویری این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است.
۱۹. سخنرانی در نشست علمی «کارنامه فلسفی دکتر احمد احمدی»، مرکز فرهنگی شهر کتاب، ۱۳۹۷/۴/۲۶
۲۰. سخنرانی در همایش «بزرگداشت روز ابن سینا»، با عنوان: مقایسه معاد سینوی و معاد صدرایی، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، شهریور ۱۳۹۷

- تذکر: فایل صوتی و تصویری این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است.
۲۱. سخنرانی در همایش «یادبود استاد مهدی حائری یزدی»، با عنوان: نقش استاد حائری در ترویج فلسفه تطبیقی، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۹۷/۱۰/۳
- تذکر: فایل صوتی این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است.
۲۲. سخنرانی در نشست علمی «علم النفس فلسفه اسلامی؛ تبیین و چالش‌ها»، با عنوان: نقد دیدگاه‌های علم النفس فلسفی بر اساس آموزه‌های دینی، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۹۷/۱۱/۱۴
- تذکر: فایل صوتی این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است.
۲۳. سخنرانی و مناظره در نشست علمی «الهیات سلبی و ایجابی» (نشست دوم)، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۹۷/۱۱/۲۹
- تذکر: فایل صوتی این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است.
۲۴. مقایسه نظریه «صادر اول» در فلسفه، با آموزه و حیانی «اول ما خلق الله»، مشهد، مدرسه علوم دینی حضرت ولی عصر (عج)، ۱۳۹۹/۷/۹
- تذکر: فایل تصویری این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است.
۲۵. تبیین آموزه و حیانی و دیدگاه‌های فلسفی و عرفانی درباره نسبت ذات خدا با مخلوقات، مشهد، مؤسسه کلام و معارف اسلامی (مؤسسه کلامنا)، در جمع استادان و پژوهشگران مؤسسه، ۱۳۹۹/۷/۱۲
- تذکر: فایل صوتی این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است.
۲۶. روش خلوص فهم در معرفت‌های دینی (آیا با فلسفه و عرفان بشری می‌توان به فهم خالص رسید؟)، مدرسه زمستانی مبانی معرفت‌شناختی و روش‌شناختی مکتب تفکیک، تهران، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۴۰۰/۱۰/۲۸
۲۷. مقایسه «عقل اول» در فلسفه ابن سینا با «روح پیامبر اکرم ۶» و «عقل»، به عنوان «نخستین مخلوقات» در آموزه‌های اسلامی، همایش بین‌المللی انسان‌شناسی در حکمت ابن سینا، تهران، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۴۰۰/۱۱/۱۹
- تذکر: فایل صوتی و تصویری این سخنرانی نزد استاد افضلی موجود است و بعداً نیز در سایت مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، قرار خواهد گرفت.
- همچنین متن بسیار کامل‌تر این سخنرانی در یکی از مجلات چاپ خواهد شد و احتمالاً متن مختصرتر آن در مجموعه سخنرانی‌های این همایش، بعداً توسط این مؤسسه چاپ می‌شود.
۲۸. معرفت «عالم ذر» (هفت جلسه)، اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۱
- تذکر: این سلسله سخنرانی‌ها، به صورت مجازی اجرا و ضبط شد، و فایل‌های آن به زودی در فضای مجازی برای استفاده عموم قرار خواهد گرفت و اطلاع‌رسانی خواهد شد.

شرکت در برنامه‌های تخصصی و کارشناسی صدا و سیما

ده‌ها ساعت شرکت در برنامه‌های تخصصی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران (شبکه‌های سراسری داخلی و جام جم در خارج از کشور)، شامل برنامه‌های: نقد فیلم، نشست‌های تخصصی فلسفی، کلامی، و دینی

برخی از سمت‌ها و مسئولیت‌ها (از سال ۱۳۶۰ به بعد)

۱. عضو هیئت علمی (تمام وقت) مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران (۱۳۷۳-۱۳۹۸)
۲. مدیر گروه کلام، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۸)
۳. عضو شورای پژوهشی و مدیران گروه مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۸)
۴. سرپرست واحد تحقیقات تجارت اسلامی، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی (وابسته به وزارت بازرگانی) (۱۳۶۰-۱۳۶۳)
۵. عضو شورای علمی و سرپرست گروه مطالعات اسلامی، مرکز پژوهش ادیان جهان (۱۳۸۷-۱۳۹۵)
۶. عضو هیئت علمی گروه کلام، دانشگاه قرآن و حدیث (پردیس تهران)، (به صورت پاره‌وقت، از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵)
۷. سرپرست گروه کلام و عقاید، دانشگاه قرآن و حدیث (پردیس تهران)، به مدت چند سال
۸. مدیر گروه مطالعات موضوعی کلام، و مدیر کلان‌پروژه «فرهنگ توصیفی کلام اهل بیت»، دانشگاه قرآن و حدیث، پژوهشکده کلام اهل بیت: (از ۱۳۹۰/۲/۱۵ تا ۱۳۹۲/۲/۱۵)
۹. عضو پیوسته «انجمن علمی فلسفه دین ایران» (از ۱۳۹۲ تا کنون)
۱۰. عضو هیئت علمی پیمانی «گروه فلسفه» در «دانشگاه ادیان و مذاهب» (از ۱۴۰۰/۱/۱)
۱۱. عضو هیئت تحریریه مجله علمی-پژوهشی «فلسفه دین»، انجمن فلسفه دین ایران
۱۲. عضو هیئت تحریریه دو فصلنامه علمی-پژوهشی «حکمت صدرایی»، دانشگاه پیام نور تهران، دانشکده الاهیات، گروه فلسفه و کلام اسلامی
۱۳. عضو هیئت تحریریه دو فصلنامه «پژوهشنامه فلسفی» (عضویت از ۱۴۰۰/۱/۱ تا کنون)، قم، دانشگاه ادیان و مذاهب، گروه فلسفه
۱۴. عضو هیئت تحریریه فصلنامه علمی پژوهشی «تحقیقات کلامی» (عضویت از ۱۳۹۲/۴/۱ تا ۱۳۹۸/۹/۳۰)، قم، انجمن علمی کلام اسلامی حوزه
۱۵. عضو هیئت تحریریه فصلنامه تخصصی «پژوهشی در ادیان جهان»، مرکز پژوهش ادیان جهان. تذکر: یعد از انتشار چند شماره، انتشار مجله، متوقف شده است.

دبیری همایش‌ها و نشست‌ها

۱. دبیری علمی نشست علمی درون‌سازمانی «نقد و اندیشه»، دانشگاه قرآن و حدیث، واحد پردیس تهران (شهر ری)، ۱۳۸۸/۹/۲۵
۲. دبیری علمی پیش‌همایش بین‌المللی «نفس و بدن در حکمت متعالیه و حکمت مشاء»، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۹/۱۰/۱۶
۳. دبیری علمی نشست علمی «نسبت عقل و وحی»، دانشگاه قرآن و حدیث، واحد پردیس تهران (شهر ری)، ۱۳۹۲/۲/۱۵
۴. دبیری نشست علمی «بررسی نسبت وحی و شهود عرفانی»، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۹۲/۱۱/۱۴
۵. دبیری علمی نشست علمی «الهیات سلبی و ایجابی» (نشست اول)، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۹۴/۱/۳۱
۶. دبیری علمی همایش ملی «عالم ذرّ و عوالم پیش از دنیا از دیدگاه ادیان و آیین‌ها، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۴۰۰/۳/۱۰